

DET EUROPÆISKE RÅD
Bruxelles

FORMANDSKABETS
KONKLUSIONER

den 25. og 26. marts 2004

1. Det Europæiske Råd holdt den 25.-26. marts 2004 i Bruxelles sit årlige møde om Lissabonstrategien og den økonomiske, sociale og miljømæssige situation i EU. Det fik også forelagt en rapport fra formandskabet om regeringskonferencen og vedtog endvidere en erklæring om bekæmpelse af terrorisme samt drøftede en række spørgsmål i forbindelse med udviklingen på den internationale scene.
2. Forud for mødet gav formanden for Europa-Parlamentet, Pat Cox, en redegørelse, hvorefter der fandt en udveksling af synspunkter sted om de vigtigste punkter på dagsordenen.

I. REGERINGSKONFERENCEN

3. Det Europæiske Råd udtrykte tilfredshed med formandskabets rapport om regeringskonferencen og dets vurdering af udsigterne for fremskridt. Det bekræftede, at det er besluttet på at nå til enighed om forfatningstraktaten, der vil være et middel til at ruste EU bedre til at imødekomme borgernes krav og spille en mere effektiv rolle i verden. Det var enigt om, at det er vigtigt at opretholde det momentum, som konventet og regeringskonferencens arbejde hidtil har skabt.
4. På grundlag af formandskabets henstilling bad Det Europæiske Råd formandskabet om at fortsætte sine konsultationer og om, så snart det er hensigtsmæssigt, at foranstalte en genoptagelse af de formelle forhandlinger på regeringskonferencen. Det besluttede, at der skal opnås enighed om forfatningstraktaten senest på Det Europæiske Råds møde i juni.

II. TERRORISME

5. Det Europæiske Råd gav udtryk for medfølelse og solidaritet med ofrene for terrorangrebene i Madrid, deres familier og det spanske folk. Det vedtog erklæringen om bekæmpelse af terrorisme.

III. LISSABON-STRATEGIEN: PRIORITETER

VIRKELIGGØRELSE AF LISSABON-MÅLENE

6. Hvis den europæiske befolknings forventninger om en forbedret levestandard og en bedre livskvalitet skal indfries, kræves der stærk økonomisk vækst og jobskabelse og samtidig en høj grad af social samhørighed og et højt miljøbeskyttelsesniveau.
7. Den Europæiske Union satte sig nogle ambitiøse mål i marts 2000. Fire år senere tegner der sig et blandet billede. Der er gjort betydelige fremskridt, og Det Europæiske Råd bekræfter, at både processen og målene stadig er gyldige. Det er imidlertid nødvendigt at øge reformtempoet betydeligt, hvis 2010-målene skal nås. Det Europæiske Råd er fast besluttet på at vise den politiske vilje, der skal til for at opnå dette.

8. Budskabet fra dette møde i Det Europæiske Råd er et budskab om beslutsomhed og fortrøstning. Der ligger vældige udfordringer forude, men EU har viljen og evnen til at realisere sit økonomiske potentiale. Udvidelsen vil stimulere den europæiske økonomi, idet den vil skabe nye muligheder for alle og fremme de tiltrædende landes konvergens. Lissabon-processen vil drage fordel af vore nye medlemmers erfaringer og bidrag.

Resultater

9. Lissabon-dagsordenen bygger på en sammenhængende strategi, der kombinerer EU's og medlemsstaternes indsats og de forskellige politikområder, dvs. økonomisk politik, social- og arbejdsmarkedspolitik samt miljøpolitik. De enkelte foranstaltninger skal være gensidigt forstærkende, og reformerne skal dække alle områder. Det Europæiske Råd har med tilfredshed noteret sig de vigtigste budskaber fra alle de relevante rådssammensætninger og har i sine drøftelser fuldt ud taget hensyn til den sammenfattende rapport fra Kommissionen. Det vil nøje følge de konkrete tiltag, der iværksættes for at fremme gennemførelsen i de forskellige sektorer.
10. Det Europæiske Råd er enig i, at det nu først og fremmest drejer sig om at forbedre gennemførelsen af de forpligtelser, der allerede er indgået. Det er nødvendigt at øge reformtempoet på nationalt plan, hvis processens troværdighed skal opretholdes. Der er behov for bedre overvågning af de nationale resultater, herunder udveksling af oplysninger om bedste praksis. Aftaler og politiske beslutninger på EU-plan skal hurtigere omsættes til konkrete foranstaltninger. Det Europæiske Råd understreger nødvendigheden af at gøre noget ved det uacceptabelt høje efterslæb med hensyn til gennemførelse af allerede vedtagne foranstaltninger i national ret og af at færdiggøre det lovgivningsprogram, Lissabon-dagsordenen har affødt.
11. De vigtigste politikker, som fører til højere vækst og øget beskæftigelse, bør komme i første række. På dette forårsmøde vil Det Europæiske Råd derfor fokusere på to spørgsmål: bæredygtig vækst og flere og bedre job.

BÆREDYGTIG VÆKST

i) Sunde makroøkonomiske politikker

12. Den største økonomiske udfordring, som Den Europæiske Union står over for, er at realisere sit vækspotentiale. Den økonomiske opsving, som begyndte i anden halvdel af 2003, tager til i styrke. Den Europæiske Union skal i sine interne og eksterne politikker udnytte denne fremdrift. Den skal gribe muligheden for at fremskynde sin interne reformproces. Større åbenhed udadtil på globalt plan og styrkelse af de dynamiske økonomiske forbindelser mellem handelspartnerne vil forbedre vækstudsigterne.
13. Tilvejebringelse eller opretholdelse af sunde budgetstillinger i overensstemmelse med stabilitets- og vækstpakten samt prisstabilitet er de to væsentligste grundsten for projektet. Medlemsstaterne må sikre, at de lever op til deres budgetkonsolideringstilsagn.

14. Det er afgørende, at de offentlige finansers holdbarhed på lang sigt er sikret. Det Europæiske Råd opfordrer indtrængende medlemsstaterne til at tackle de finansielle følgevirkninger af befolkningens aldring ved at nedbringe den offentlige gæld og styrke reformer på beskæftigelses-, sundheds- og pensionsområdet.
15. Strukturreformer er nødvendige og gavnlige - nødvendige i en stadig mere globaliseret økonomi og gavnlige, fordi de bidrager betydeligt til at øge væksten og beskæftigelsen ved at skabe større tillid og fremme en bedre ressourcefordeling.
16. Den europæiske indsats for vækst omfatter en køreplan for øget investering i fysisk og menneskelig kapital som et supplement til strukturreformer; de centrale principper for dens gennemførelse findes i konklusionerne fra Det Europæiske Råd i december 2003. "Quick-start"-programmet er et åbent og dynamisk program med projekter, der opfylder specifikke kriterier inden for en række sektorer: transport, energi, telekommunikation, forskning, innovation og udvikling. Det forudsættes, at EU-institutionerne og medlemsstaterne samt projektiværksætterne virkelig engagerer sig, hvis der skal sikres en levedygtig og rettidig gennemførelse af projekterne. Det Europæiske Råd understreger behovet for fortsat støtte til og overvågning af indsatsen for vækst samt "quick-start"-programmet og vil gøre status over fremskridtene på sit forårsmøde i 2005. Dennes status kommer også til at omfatte mulighederne for at lægge større vægt på FoU-projekter inden for de centrale vækstteknologier.

ii) **Konkurrenceevne og innovation**

17. Det Europæiske Råd understreger, at konkurrenceevne, innovation og fremme af iværksætterkultur er bestemmende faktorer for vækst, der er en nødvendighed for økonomien som helhed og af særlig vigtighed for små og mellemstore virksomheder. Med de betydelige fremskridt, andre globale aktører gør, må Den Europæiske Union optræde med større beslutsomhed, hvis den fortsat skal være i stand til at understøtte den europæiske sociale model i de kommende år. Der er fortsat risiko for af-industrialisering, og Det Europæiske Råd ser frem til at modtage en indgående rapport fra Kommissionen med forslag til konkrete tiltag, der kan øge det europæiske erhvervslivs konkurrenceevne.
18. Det Europæiske Råd lægger særlig vægt på fire specifikke prioriteter for at forbedre den europæiske konkurrenceevne: fuld gennemførelse af det indre marked, bedre lovgivning, større investeringer i forskning og udvikling samt effektive institutionelle arrangementer.

Fuld gennemførelse af det indre marked

19. Det indre markeds potentiale er endnu ikke fuldt ud realiseret. Der skal fortsat gøres en indsats for at opnå et mere velfungerende marked for produkter, tjenesteydelser, kapital og arbejdskraft. EU skal udforme rettidige svar på de nye udfordringer, f.eks. med hensyn til elektronisk kommunikation, som er et vigtigt område, hvor nye EU-strategier på mobil- og bredbåndsområdet skal sikre, at EU fortsat er med helt fremme. Inden for servicesektoren, der stadig er meget fragmenteret, er der behov for mere konkurrence for at forbedre effektiviteten, øge produktionen og beskæftigelsen og skabe fordele for forbrugerne. Udkastet til direktiv om tjenesteydelser skal behandles som et højt prioriteret spørgsmål i overensstemmelse med den tidsplan, der er lagt.

20. Et effektivt indre marked for finansielle tjenesteydelser vil sikre mere og billigere kapital, herunder den stærkt tiltrængte venturekapital. Det Europæiske Råd opfordrer til, at de udestående elementer i handlingsplanen for finansielle tjenesteydelser, dvs. direktivforslagene om investeringservice og gennemsigtighed, færdigbehandles, inden det nuværende Parlaments valgperiode udløber. Det Europæiske Råd understreger endvidere betydningen af at styrke corporate governance.
21. Den enighed, der for nylig er opnået om direktivet om sikring af overholdelsen af intellektuelle ejendomsrettigheder, hilses velkommen. Imidlertid skulle der for længst være opnået enighed om EF-patentet, og Det Europæiske Råd efterlyser en yderligere indsats for at få arbejdet med dette forslag afsluttet.
22. Det Europæiske Råd fremhæver nødvendigheden af at fortsætte indsatsen for at imødegå skadelige skatteforanstaltninger og fjerne handelshindringer på det indre marked, der er affødt af skattesystemet.

Bedre lovgivning

23. En bedre lovgivning både på europæisk og på nationalt plan vil fremme konkurrenceevnen og produktiviteten. Det Europæiske Råd hilser med tilfredshed det initiativ, de fire formandskaber for nylig har taget med henblik på bedre lovgivning, og opfordrer Rådet til at arbejde videre med et program med tiltag, der kan fremme initiativet i det kommende år. Det udtrykker tilfredshed med Kommissionens tilsagn om, i samarbejde med Rådet og Europa-Parlamentet inden for rammerne af den interinstitutionelle aftale om bedre lovgivning, yderligere at udbygge den integrerede konsekvensanalyseproces med særlig vægt på forbedring af konkurrenceevnedimensionen, og om sammen med Rådet at udvikle en metode til måling af de administrative byrder, der hviler på virksomhederne. Det Europæiske Råd opfordrer Kommissionen til at tage hensyn til Rådets synspunkter for så vidt angår prioriterede områder og tidsplaner for forenkling. Det opfordrer ligeledes medlemsstaterne til at give tilsagn om fremskyndet gennemførelse af nationale initiativer til lovgivningsmæssige reformer. Det agter at vende tilbage til spørgsmålet om bedre lovgivning på Det Europæiske Råds møde i november 2004.

Hvordan nås målet for forskning og udvikling?

24. Der må sættes yderligere skub i skabelsen af et europæisk vidensområde. Det er især vigtigt at sikre, at erhvervslivet øger sine investeringer i forskning og udvikling. Sammenlignet med situationen andre steder i verden er den private sektors andel af de samlede investeringer i forskning og udvikling i EU bemærkelsesværdigt lille. En del af løsningen består i at sikre, at offentlige investeringer på dette område i højere grad kommer til at virke som en løftestang for private midler. Det Europæiske Råd opfordrer medlemsstaterne til at forbedre de generelle vilkår for forsknings- og udviklingsinvesteringer samt til at overveje at indføre målrettede støtte- og incitamentordninger for at tilskynde til øget investering fra erhvervslivets side.
25. Det overordnede mål for Europa må være en stærk videnskabs- og forskningskapacitet og øgede offentlige og private investeringer i forskning og udvikling. Der er brug for en række forskellige tiltag, som styrker hinanden. Der er behov for en større indsats for at styrke samspillet mellem de offentlige forskningsorganer og erhvervslivet. Uddannelser af høj kvalitet yder et centralt bidrag til den samlede konkurrenceevne. Menneskelige ressourcer spiller en afgørende rolle for forskning og udvikling, og der må først og fremmest lægges vægt på at uddanne og fastholde forskere samt sikre deres mobilitet. Konkurrence inden for forskning bør styrkes med henblik på at fremme videnskabelig topkvalitet.

26. Det vigtigste EU-instrument på forskningsområdet er rammeprogrammet for forskning og udvikling. Dette program skal forenkles, så det bliver mere brugervenligt, navnlig for små og mellemstore samt nystartede virksomheder. Prioriteterne bør være at fremme samarbejdet mellem erhvervslivet og forskningsverdenen, fremme fremtidige teknologier og støtte grundforskning og anvendt forskning. Det imødeser med interesse et forslag fra Europa-Kommissionen, som kan omfatte muligheden for oprettelse af et forskningsråd.
27. Det Europæiske Råd bekræfter på ny sin enstemmige støtte til tilbuddet om placering af ITER i Europa og opfordrer Kommissionen til at fremme forhandlingerne om projektet med henblik på snarlig opstart på dette sted.

Institutionelle arrangementer

28. Rådet (konkurrenceevne) blev oprettet som led i den reformpakke, der blev vedtaget på Det Europæiske Råd i Sevilla. Det må nu hurtigt og energisk arbejde på at tilvejebringe et klart og samlet svar på de konkurrencemæssige udfordringer, som EU står over for. I forbindelse med sammensætningen af den næste Kommission må den nye formand overveje, hvordan det sikres, at hensynet til konkurrenceevnen tilgodeses effektivt.

iii) Social samhørighed skal spille en central rolle

29. En høj grad af social samhørighed er central for Lissabon-dagsordenen. Strategier, der har en væsentlig indvirkning på social udstødelse og udryddelse af fattigdom, skal styrkes; beskyttelse af de mest sårbare medlemmer af samfundet er et væsentligt aspekt af den bredere strategi. Modernisering af de sociale beskyttelsessystemer, især pensions- og sundhedssystemerne, og mainstreaming af dagsordenen for social integration ved gennemførelse af nationale handlingsplaner spiller en central rolle. Ligestillingspolitikker er fremmende både for social samhørighed og for vækst.

iv) Miljømæssigt bæredygtig vækst

30. For at være bæredygtig skal væksten være miljømæssigt sund. Væksten skal afkobles fra negative miljøvirkninger gennem en bedre politikintegration og mere bæredygtige forbrugs- og produktionsmønstre.
31. Forbedring af energieffektiviteten og øget brug af vedvarende energikilder er afgørende elementer både af hensyn til miljøet og af hensyn til konkurrenceevnen. Et vejledende energieffektivitetsmål for hele EU som støttet af Rådet er vigtigt i målretningen af indsatsen.

32. Man bør overveje yderligere omkostningseffektive måder til gennemførelse af EU-afgørelser vedrørende klimaændringer og i den forbindelse også omkostningerne ved ikke at handle. Det Europæiske Råd bekræfter EU's tilsagn om at opfylde Kyoto-protokollens mål; det understreger den betydning, EU tillægger ratificeringen af protokollen og dens snarlige ikrafttræden, og opfordrer indtrængende de lande, der endnu ikke har ratificeret protokollen, herunder Den Russiske Føderation, til at gøre det snarest muligt. Som et bidrag til den globale indsats forventer Det Europæiske Råd at overveje strategier, herunder mål, for emissionsreduktion på mellemlang og lang sigt på Det Europæiske Råds forårsmøde i 2005. Som forberedelse af denne debat opfordrer det Kommissionen til at udarbejde en cost-benefit-analyse, der både tager hensyn til miljøet og til konkurrenceevnen.
33. Ren teknologi er altafgørende for fuldt ud at udnytte synergieffekter mellem erhvervslivet og miljøet. Det Europæiske Råd bifalder handlingsplanen for miljøteknologi og opfordrer til, at den gennemføres hurtigt. Det Europæiske Råd anmoder Kommissionen og EIB om at undersøge, hvordan rækken af finansielle instrumenter kan sættes ind med henblik på at fremme en sådan teknologi. Det vil på næste års forårsmøde drøfte en rapport fra Kommissionen om de samlede fremskridt, der er gjort med hensyn til handlingsplanen, og om, hvilke andre veje Den Europæiske Union kan gå for at fremme win-win-muligheder, hvor miljøforbedringer kan bidrage til at nå Lissabon-strategiens økonomiske og sociale mål.

FLERE OG BEDRE JOB

34. At skabe flere og bedre job er den mest presserende opgave i det kommende år. En højere beskæftigelsesfrekvens er af afgørende betydning for at opnå økonomisk vækst, og på grund af den tætte sammenhæng mellem arbejdsløshed og fattigdom spiller den ligeledes en afgørende rolle for øget social integration. Det er altafgørende, at EU nedbringer sin nuværende uacceptabelt høje samlede arbejdsløshed.
35. Medlemsstaterne må gøre en fornyet indsats i deres bestræbelser for at nå Lissabon-beskæftigelsesmålene. I den forbindelse er det af afgørende betydning, at der følges op på gennemførelsen af henstillingerne fra den beskæftigelses-taskforce, der har Wim Kok som formand. Det er et positivt skridt, at taskorcens budskaber er indarbejdet i den fælles rapport om beskæftigelsen. Det Europæiske Råd understreger behovet for beslutsom handling fra medlemsstaternes side efter de retningslinjer, taskforcen har foreslået, inden for rammerne af de overordnede retningslinjer for de økonomiske politikker og den europæiske beskæftigelsesstrategi.
36. Medlemsstaterne bør som led i en samlet beskæftigelsesstrategi omgående tage fat på fire bestemte strukturelle udfordringer: tilpasningsevne, flere personer ud på arbejdsmarkedet, styrkelse af arbejdets kvalitative aspekter og investering i menneskelig kapital.
37. Tilpasningsevne forudsætter, at de indirekte lønomkostninger mindskes overalt, hvor det er muligt, at det sikres, at lønningerne i højere grad afspejler produktiviteten, samt at fleksible arbejdsformer fremmes, samtidig med at der tages hensyn til arbejdstagernes sikkerhed.

38. At få flere personer ud på arbejdsmarkedet og fastholde dem dér betyder, at samspillet mellem skat og understøttelse skal være af en sådan karakter, at der er en klar økonomisk gevinst ved at arbejde. Det betyder også, at der skal udvikles særlige strategier til at øge kvinders og ældre arbejdstageres beskæftigelsesfrekvens. En tilgang, der bygger på kønsmainstreaming, vil bidrage til at nå de overordnede Lissabon-mål; for at tilskynde flere kvinder til at søge ud på arbejdsmarkedet skal der tages skridt til at afhjælpe kønsbetingede lønforskelle, og der skal skabes mere familievenlige arbejdspladser. For at fastholde ældre arbejdstagere på arbejdsmarkedet er der brug for de rette juridiske og økonomiske incitamentter.
39. Større og mere effektive investeringer i menneskelig kapital er af afgørende betydning for såvel vækst og produktivitet som fremme af social integration og rummelighed. Hvis EU skal være den førende videnbaserede økonomi i verden, vil uddannelse og videreuddannelse spille en afgørende rolle. Det Europæiske Råd understreger behovet for reformer og investeringer på vidensamfundets nøgleområder. Det Europæiske Råd erkender endvidere, at livslang læring har en positiv indvirkning på produktiviteten og udbuddet af arbejdskraft, og det støtter vedtagelsen af et integreret EU-program i 2005 samt iværksættelse af en national strategi i alle medlemsstater senest i 2006.
40. Udfordringen består nu i en opfølgning: der skal gøres virkelige fremskridt hen imod flere og bedre job i løbet af det kommende år. Det Europæiske Råd vil på sit forårsmøde i 2005 vurdere de fremskridt, der er gjort i årets løb. Det er dets hensigt navnlig at rette opmærksomheden imod, i hvor høj grad nationale foranstaltninger har sat skub i fremskridtene i retning af Lissabon-beskæftigelsesmålene. Det Europæiske Råd henstiller til Rådet og Kommissionen, at de i fællesskab udarbejder en kortfattet sammenfattende rapport, der bygger på den fælles rapport om beskæftigelsen, som specifikt oplæg til denne drøftelse. Rapporten bør navnlig fokusere på de fremskridt, der er gjort for at styrke de landespecifikke henstillinger i de overordnede retningslinjer for de økonomiske politikker og den europæiske beskæftigelsesstrategi.

Fremme af arbejdskraftens frie bevægelighed

41. Et indre marked for arbejdskraft, som øger arbejdstagernes frie bevægelighed, er centralt for Unionens udvikling. Det Europæiske Råd tilskynder derfor til yderligere fremskridt på en række områder, som vil fremme mobiliteten. Det europæiske sygesikringskort tages i brug i juni 2004. To foranstaltninger, der vil lette anerkendelsen af kvalifikationer inden for EU - direktivet om gensidig anerkendelse af erhvervs-mæssige kvalifikationer og Europass - forventes at samle politisk enighed inden udgangen af juni 2004.
42. Reformen af forordning nr. 1408/71, der medfører en forenkling og modernisering af bestemmelserne om beskyttelse af arbejdstagernes socialsikringsrettigheder, når de flytter inden for EU, er et væsentligt skridt, som forventes afsluttet inden for det nuværende Europa-Parlaments valgperiode.

OPRETTELSE AF PARTNERSKABER FOR REFORMER

43. Støtte til og ønske om forandring skal ikke kun komme fra regeringerne. For at tilvejebringe denne støtte opfordrer Det Europæiske Råd medlemsstaterne til at oprette reformpartnerskaber med inddragelse af arbejdsmarkedets parter, civilsamfundet og de offentlige myndigheder i overensstemmelse med de nationale ordninger og traditioner.
44. Sådanne nationale reformpartnerskaber bør fremme komplementære strategier for forandring rettet mod et bredt spektrum af de politikker - økonomisk politik, social- og arbejdsmarkedspolitik samt miljøpolitik - der er omfattet af Lissabon-dagsordenen. Disse strategier bør afspejles i klare nationale politikker og mål, og regeringerne bør tage hensyn hertil i forbindelse med udarbejdelsen af de nationale bidrag til midtvejsrevisionen af Lissabon-dagsordenen.
45. Arbejdsmarkedets parter på EU-plan er allerede gennem det sociale trepartstopmøde tæt og konstruktivt inddraget i arbejdet for at nå Lissabon-målene. Der er nu behov for en yderligere indsats for at styrke deres rolle i arbejdet med at fremme strategien. Det Europæiske Råd udtrykker tilfredshed med, at arbejdsmarkedets parter har givet tilsagn om at forstærke deres engagement gennem et fornyet europæisk partnerskab for forandring med henblik på at fremme væksten og øge beskæftigelsen og produktiviteten. Det opfordrer også Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg til at undersøge, hvordan Lissabon-strategien kan implementeres mere effektivt.

VEJEN FREM MOD 2005

46. Der sættes ikke spørgsmålstejn ved Lissabon-processens fortsatte gyldighed og relevans. Næste år, som ligger midt i tiåret, er et passende tidspunkt for en nærmere gennemgang af de opnåede resultater. Det Europæiske Råd noterer sig, at Kommissionen agter at udarbejde en køreplan for at styrke Lissabon-strategien og forbedre dens gennemførelse.
47. Midtvejsrevisionen bør se på, hvordan Lissabon-målene bedst kan nås, navnlig i lyset af udvidelsen. I arbejdet hermed bør der tages højde for den kommende revision af EU-strategien for bæredygtig udvikling. Midtvejsrevisionen bør omfatte en vurdering af:
- de fremskridt, der er gjort for at nå de vedtagne sektormål, og den vifte af strukturelle indikatorer og benchmarks, der anvendes til måling af niveauet for og dynamikken i den enkelte medlemsstats resultater
 - de europæiske resultater set i en global sammenhæng
 - hvilke foranstaltninger der er behov for i det nye økonomiske og geopolitiske klima for at øge væksten og nå det mål, der blev fastsat i marts 2000
 - governance og de øvrige foranstaltninger og instrumenter, som såvel medlemsstaterne som EU kan gøre brug af for at nå Lissabon-målet, herunder dels interne dels eksterne vækstskabende elementer, konkurrenceevne og beskæftigelse

- hvilke mekanismer der kan benyttes til at formidle Lissabon-strategiens mål og bedste praksis i medlemsstaterne til forbrugerne, borgerne og de vigtigste interessenter
 - muligheder for at forbedre metoden.
48. Det Europæiske Råd anmoder Kommissionen om at nedsætte en gruppe på højt plan under ledelse af Wim Kok til at foretage en uafhængig vurdering som bidrag til midtvejsrevisionen. Gruppens rapport bør pege på en række foranstaltninger, der tilsammen udgør en sammenhængende strategi, som sætter vores økonomier i stand til at nå Lissabon-målene. Gruppen bør sammensættes af et begrænset antal højt kvalificerede personer, der formår at afspejle samtlige interessenters holdninger. Dens rapport, der vil blive gjort offentlig tilgængelig, bør forelægges Kommissionen inden 1. november 2004. Efter forelæggelsen af rapporten drøfter Kommissionen og medlemsstaterne sammen dens indhold og sørger for en samlet forberedelse til Det Europæiske Råds forårsmøde i 2005.

IV. CYPERN

49. Det Europæiske Råd understreger, at det fortsat kraftigt støtter FN's generalsekretær Kofi Annans bestræbelser på at hjælpe parterne med at benytte denne historiske lejlighed til at udvirke en samlet løsning på Cypern-problemet, der er i overensstemmelse med de relevante resolutioner fra FN's Sikkerhedsråd. Det konstaterer med tilfredshed, at Kommissionen fortsat er indstillet på at være behjælpelig med hurtigt at finde en løsning inden for rammerne af fællesskabsretten. Det ser også med tilfredshed på Kommissionens tilbud om at afholde en international konference på højt plan i Bruxelles den 15. april for at forberede en donorkonference. Det Europæiske Råd er fortsat overbevist om, at der kan findes en retfærdig, holdbar og velfungerende løsning inden den 1. maj. Det opfordrer alle de berørte parter til fortsat kraftigt at bakke op om et positivt resultat af forhandlingsprocessen i samarbejde med Grækenlands og Tyrkiets regering.
50. Det Europæiske Råd bekræfter, at det klart foretrækker, at et forenet Cypern tiltræder Den Europæiske Union og gentager, at det er villigt til at tage hensyn til betingelserne i en sådan aftale i overensstemmelse med de principper, som EU bygger på.

V. DEN INTERNATIONALE SITUATION

Fredsprocessen i Mellemøsten

51. Det Europæiske Råd udtrykte dyb bekymring over situationen i Mellemøsten og forværringen af konflikten mellem Israel og Palæstina, navnlig efter den vilkårlige henrettelse af Hamas-lederen sheik Ahmed Yassin. Den Europæiske Union har gentagne gange fordømt de terroristiske ugeringer rettet mod israelere og anerkender Israels ret til at beskytte sine borgere mod terrorangreb, men har også konsekvent protesteret mod udenretslige drab, som er i strid med international ret. Den nuværende voldelige spiral af gengældelsesaktioner har skabt omfattende lidelser og tab af liv, har forværret situationen og har bragt parterne længere end nogensinde før fra en forhandlingsløsning.

52. Det Europæiske Råd udtrykte sin medfølelse med alle de mennesker, som lider under voldshandlingerne, eller hvis liv er i opløsning på grund af konflikten. Det Europæiske Råd opfordrede indtrængende Den Palæstinensiske Myndighed til at tage fat på sikkerhedsspørgsmålet og bekæmpe terrorismen, og bifaldt Den Palæstinensiske Myndigheds oplysninger om planer for forbedring af de palæstinensiske sikkerhedsforanstaltninger, idet det understregede, at det er nødvendigt at gennemføre planerne korrekt og fuldstændigt. Det Europæiske Råd noterede sig med særlig bekymring den dybt alvorlige humanitære situation i de besatte palæstinensiske områder og opfordrede den israelske regering til at træffe foranstaltninger til at afhjælpe palæstinenserne lidelser ved at ophæve forbuddet mod personbevægelser, ændre bosættelsespolitikken, opløse bosættelser bygget efter marts 2001 og opgive byggeriet af det såkaldte sikkerhedshegn på palæstinensisk område.
53. Det Europæiske Råd bekræftede sin faste overbevisning om, at kvartetens køreplan, som er godkendt i FN's Sikkerhedsråds resolution 1515, fortsat er grundlaget for at nå frem til en fredelig løsning. Det Europæiske Råd opfordrede alle parter til at afholde sig fra yderligere optrapning af konflikten og til at træffe de nødvendige foranstaltninger til at påbegynde gennemførelsen af køreplanen. Det vigtigste skridt er, at alle parter afholder sig fra yderligere voldshandlinger.
54. Det Europæiske Råd gav på ny udtryk for, at det fuldt ud går ind for en forhandlingsløsning, der skal føre til to levedygtige, suveræne og uafhængige stater, Israel og Palæstina, som på grundlag af grænserne fra 1967 lever side om side i fred og sikkerhed inden for rammerne af en samlet fred i Mellemøsten, som beskrevet i kvartetens køreplan. Den Europæiske Union vil ikke anerkende andre ændringer af grænserne fra før 1967 end dem, som parterne når frem til efter fælles aftale.
55. Det Europæiske Råd noterede sig de forslag, som vedrører Israels tilbagetrækning fra Gaza-triben. En sådan tilbagetrækning kan være et afgørende skridt i retning af gennemførelsen af køreplanen under forudsætning af, at følgende er opfyldt (jf. Rådets drøftelser den 23. februar 2004):
- den finder sted inden for rammerne af køreplanen
 - den er et skridt på vejen i retning af en tostatsløsning
 - den fører ikke til, at bosættelserne i stedet sker på Vestbredden
 - der sker på grundlag af forhandlinger mellem parterne en veltilrettelagt overdragelse af ansvar til Den Palæstinensiske Myndighed, og
 - Israel sørger for rehabilitering og genopbygning i Gaza.
56. Den Europæiske Union er rede til at støtte Den Palæstinensiske Myndighed i arbejdet med at tage ansvaret for lov og orden og navnlig med at forbedre det palæstinensiske civile politiske kapacitet samt retshåndhævelseskapaciteten generelt. Det Europæiske Råd bemyndigede EU's særlige repræsentant til i samarbejde med Kommissionen at undersøge Den Palæstinensiske Myndigheds behov på dette område og opstille anbefalinger med hensyn til bistand.

57. Det Europæiske Råd opfordrede indtrængende det israelske og det palæstinensiske folk til at udvise den politiske vilje, der skal til for at overvinde det nuværende dødvande i fredsprocessen. Kun gennem fred og forsoning vil israelere og palæstinensere kunne udnytte deres potentiale fuldt ud.
58. Det Europæiske Råd bekræfter, at der er behov for at løse samtlige kriser i området som led i en samlet strategi, da der kun herved kan skabes sikkerhed i området på lang sigt. Med henblik herpå vil EU tage alle instrumenter i brug og udvikle sine visioner for stabilitet i området gennem det strategiske partnerskab, som det forsøger at få i stand med Middelhavslandene og Mellemøsten.

Strategisk EU-partnerskab med Middelhavslandene og Mellemøsten

59. Det Europæiske Råd noterede sig med tilfredshed interimrapporten udarbejdet af formandskabet, Generalsekretariatet for Rådet og Kommissionen med titlen "Et strategisk EU-partnerskab med Middelhavslandene og Mellemøsten". Det Europæiske Råd understregede betydningen af intensive konsultationer med de berørte lande, og det hilste formandskabets og den højtstående repræsentants deltagelse i Den Arabiske Ligas topmøde velkommen som en anledning til klart at vise EU's vilje til at udvikle dette yderst vigtige partnerskab.
60. Det Europæiske Råd ser frem til at modtage en endelig rapport på sit møde i juni 2004.
61. Det Europæiske Råd erindrer om, at EU er rede til at samarbejde med området sammen med USA og andre partnere.

Irak

62. Det Europæiske Råd noterede sig med tilfredshed den seneste positive politiske udvikling i Irak.
63. Det fremhævede i den forbindelse navnlig den enighed, som de forskellige parter i Irak er nået frem til i forbindelse med undertegnelsen af den nye overgangsforfatning den 8. marts, og udtrykte håb om, at denne opmuntrende udvikling vil gøre det muligt at få overgangsprocessen gennemført hurtigt. Det Europæiske Råd udtrykte endvidere håb om, at dette vil føre til reintegration i det internationale samfund af et suverænt, uafhængigt, demokratisk og fredeligt Irak, hvis territoriale integritet bevares.

64. Det udtrykte også sin tilfredshed med, at det irakiske regeringsråd har besluttet at indbyde FN til at bistå med suverænitetsoverførslen ved udgangen af juni og fremtidige nationale valg, og med, at De Forenede Nationers generalsekretær, Kofi Annan, har accepteret denne indbydelse. I forlængelse af de mandater, der er godkendt af Sikkerhedsrådet, og i overensstemmelse med FN's tilsagn om at bistå Iraks folk støtter Det Europæiske Råd FN's beslutning om at bistå med dannelsen af en midlertidig irakisk regering, som suveræniteten overføres til den 30. juni 2004, og med forberedelsen af direkte valg, der skal afholdes inden udgangen af januar 2005. En stærk rolle for FN i denne politiske overgangsproces er af afgørende betydning for dens succes. Det Europæiske Råd noterede sig med tilfredshed FN's Sikkerhedsråds formandskabs erklæring af 23. marts 2004, der vidner om international konsensus, og det så frem til, at FN skal spille en vital og stadig større rolle støttet af FN's Sikkerhedsråd i perioden op til og efter overgangen.
65. Det noterede sig dog, at den sikkerhedsmæssige situation i Irak stadig er en betydelig hindring for, at den politiske proces og genopbygningen kan lykkes. Det gentog sin fordømmelse af de terrorangreb, der har kostet så mange mennesker livet.
66. Disse angreb, der i stigende grad fokuserer på det irakiske folk selv, er et hensynsløst forsøg på at sabotere genoprettelsen af suverænitet og stabilitet i Irak. Det er særlig foruroligende, at de seneste angreb har haft som mål at ramme flest mulige civile, f.eks. i forbindelse med religiøse ceremonier, og har haft til formål at ophidse landets religiøse samfund til voldshandlinger. Dette viser klart, at gerningsmændene hverken tager hensyn til det irakiske folks liv og velfærd eller til landets enhed og indførelse af demokrati. EU opfordrer alle parter i Irak til så vidt muligt at bidrage til at forhindre, at internationale organisationer bliver mål for angreb, da disse organisationers eneste formål med at være i Irak er at hjælpe den irakiske befolkning.
67. EU er fast besluttet på at bistå det irakiske folk, der nu går ind i en ny æra i deres lands historie. Det Europæiske Råd erindrede om, at det har opfordret den højtstående repræsentant og Kommissionen til at udarbejde en mellemsigtet strategi for EU's forbindelser med Irak, herunder de relevante foranstaltninger i så henseende.

Afghanistan

68. Rådet udtrykte tilfredshed med Tysklands beslutning om at ville være vært for den internationale konference om Afghanistan den 31. marts - 1. april 2004 i Berlin. Denne begivenhed vil markere endnu et skridt i retning af at sikre den afghanske befolkning en fremtid, der er kendetegnet ved principperne om frihed, retfærdighed, overholdelse af menneskerettighederne og retfærdig politisk repræsentation.
69. Rådet understregede, at det lægger stor vægt på afholdelsen af frie og retfærdige valg i Afghanistan i år. Det udtrykte tilfredshed med den bistand, som bl.a. UNAMA yder de afghanske myndigheder under valgforberedelserne, og med NATO's, koalitionen og EU-medlemsstaternes indsats for at hjælpe den afghanske regering med at sørge for den nødvendige sikkerhed for afholdelse af valg.

70. Rådet bekræftede på ny EU's langsigtede engagement i udvikling og genopbygning af Afghanistan og udtrykte tilfredshed med medlemsstaternes forslag til nye bidrag på genopbygnings- og sikkerhedsområdet.

Serbien og Montenegro/Kosovo

71. Den højtstående repræsentant Javier Solana og kommissær Chris Patten aflagde rapport til Det Europæiske Råd om deres besøg i Kosovo den 24. marts 2004.
72. Det Europæiske Råd fordømte stærkt de seneste etnisk begrundede voldshandlinger i Kosovo, tabet af menneskeliv, beskadigelserne af ejendom og ødelæggelsen af religiøs arv og kulturværdier, der er alle europæeres fælles ejendom. Det fordømte også angrebene på KFOR's styrker og UNMIK's personale og anlæg. Det Europæiske Råd opfordrede alle ledere, navnlig de kosovo-albanske ledere, til at tage ansvaret for situationen og sikre, at sådanne handlinger og voldstrusler ikke gentager sig. De ansvarlige for volden bør stilles for retten.
73. Det Europæiske Råd opfordrede de foreløbige selvstyreinstitutioner til at vise, at de går ind for et multietnisk Kosovo. De bør øjeblikkelig afsætte ressourcer til og tage ansvaret for en hurtig genopbygning af den ødelagte ejendom, herunder steder, hvor folk udøver deres tro, for at sikre, at internt fordrevne personer kan vende tilbage hurtigst muligt. Det Europæiske Råd understregede også nødvendigheden af, at de politiske ledere i Kosovo arbejder tæt sammen med UNMIK og KFOR for at garantere den fysiske sikkerhed for medlemmerne af alle samfund i Kosovo og fuld beskyttelse af deres rettigheder.
74. Det Europæiske Råd noterede sig, at de seneste begivenheder har været et alvorligt tilbageslag for Kosovo og bragt de fremskridt, der er gjort i de seneste år, i fare. Det bekræftede Den Europæiske Union kraftige støtte til generalsekretærens særlige repræsentant Harri Holkeri, UNMIK og KFOR i deres beslutsomme bestræbelser på at stabilisere situationen og sikre gennemførelsen af Sikkerhedsrådets resolution 1244 og til "standarder før status"-politikken. Det gentog i den forbindelse, at Den Europæiske Union går ind for en stabil fremtid for et sikkert, demokratisk, velstående og multietnisk Kosovo.

Rusland

75. Det Europæiske Råd lykønsker præsident Putin med genvalget og ser frem til at samarbejde med ham om opbygning af et strategisk partnerskab mellem Den Europæiske Union og Den Russiske Føderation på grundlag af respekt for fælles værdier. Det Europæiske Råd bekræfter, at Unionen har en stærk og oprigtig interesse i et åbent, stabilt og demokratisk Rusland. I den forbindelse ser Det Europæiske Råd med tilfredshed på præsident Putins erklærede tilsagn om at opbygge og styrke et flerpartisystem, at udvikle civilsamfundet og udfolde alle bestræbelser for at sikre pressefriheden.

76. Den forestående historiske udvidelse af Den Europæiske Union vil bringe EU og Rusland tættere på hinanden. Yderligere udvikling af de fire rum og samarbejde på sikkerhedsområdet, navnlig i form af bekæmpelse af nye trusler og løsning af regionale konflikter i vore fælles naboerområder, vil styrke forbindelserne mellem EU og Rusland. Partnerskabs- og samarbejdsaftalen vil fortsat være hovedhjørnestenen i disse forbindelser. Det Europæiske Råd forventer, at aftalen uforbeholdent og uden undtagelser vil gælde for alle medlemsstater fra den 1. maj 2004. EU er rede til at drøfte alle Ruslands legitime betænkeligheder ved følgerne af udvidelsen, men dette skal holdes fuldstændig adskilt fra drøftelserne om udvidelsen af partnerskabs- og samarbejdsaftalen.
77. Det Europæiske Råd ser frem til et frugtbart topmøde mellem EU og Rusland den 21. maj. Det ser også med tilfredshed på det første møde i Det Permanente Partnerskabsråd den 26.-27. april 2004.

Côte d'Ivoire

78. Det Europæiske Råd beklager dybt den voldsbølge, der pludselig er opstået i Côte d'Ivoire. Det appellerer til begge parter om at udvise ansvarlighed og opfordrer alle ledere til at vende tilbage til dialogens og forsonlighedens vej. Den fuldstændige implementering af Marcoussis-aftalerne er af afgørende betydning for, at der på ny kan skabes fred i landet.

VI. EVENTUELT

Finansielle overslag

79. Det Europæiske Råd udtrykker tilfredshed med, at der er indledt drøftelser om Kommissionens meddelelse om de finansielle overslag for 2007-2013. Det opfordrer Rådet til at videreføre Corepers igangværende behandling af meddelelsen med henblik på udarbejdelse af en analytisk rapport inden Det Europæiske Råds møde i juni 2004. Det Europæiske Råd erindrer om tidsplanen i det flerårige program, der tager sigte på at nå frem til politisk enighed om de nye finansielle overslag på Det Europæiske Råds møde i juni 2005.

Residence Palace

80. Det Europæiske Råd tilslutter sig den belgiske regerings forslag om, at det efter en ombygning af Residence Palace-Bygningens blok A vil kunne anvende denne til sine møder på grundlag af en generel ramme for projektets finansielle, logistiske og juridiske aspekter. Det Europæiske Råd opfordrer den belgiske regering og Generalsekretariatet for Rådet til at omsætte denne generelle ramme til et operationelt projekt i overensstemmelse med bestemmelserne heri.
81. Det Europæiske Råd anmoder Rådet om nøje at følge udviklingen af projektet og gennemførelsen heraf og træffe de relevante beslutninger for at sikre, at gennemførelsen af projektet følger den aftalte ramme.